

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Навчально-наукового
інституту міжнародних відносин
імені Б.Д. Гаврилишина
Ірина ІВАЩУК
« 31 » 2023 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. проректора з науково-
педагогічної роботи
Віктор ОСТРОВЕРХОВ
« 31 » 2023 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Навчально-наукового
інституту новітніх освітніх
технологій
Святослав ПИТЕЛЬ
« 31 » 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

з дисципліни

«Організація курортного господарства»

ступінь вищої освіти – бакалавр

галузь знань – 24 Сфера обслуговування

спеціальність – 241 Готельно-ресторанна справа

освітньо-професійна програма «Готельно-ресторанна справа»

Кафедра міжнародного туризму і готельного бізнесу

Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції (год.)	Практ. (год.)	ІРС (год.)	Тренінг, КПЗ (год.)	СРС (год.)	Разом (год.)	Залік	Екзамен
Денна	3	6	28	14	3	6	99	150	7	–
Заочна	3	6	8	4	–	–	138	150	8	–

**Тернопіль – ЗУНУ
2023**

Робочу програму склала к.е.н., доцент кафедри міжнародного туризму і готельного бізнесу Богдан КАМІНСЬКИЙ

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри міжнародного туризму і готельного бізнесу, протокол № 1 від 29.08.2023 р.

Завідувач кафедри
к. е. наук, доцент

Оксана ГУГУЛ

Розглянуто та схвалено групою забезпечення спеціальності 241 Готельно-ресторанна справа, протокол № 1 від 29.08.2023 р.

Голова групи забезпечення спеціальності
к. е. наук, доцент

Юрій ГУМЕНЮК

Гарант ОПП
КУЛЬЧИЦЬКА

Вікторія ДАНИЛЕНКО-

СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Організація курортного господарства»

1. Опис дисципліни «Організація курортного господарства»

Дисципліна «Організація курортного господарства»	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів – 5	Галузь знань – 24 Сфера обслуговування	Статус дисципліни: вибіркова Мова навчання: українська
Кількість залікових модулів – 3	Спеціальність – 241 Готельно- ресторанна справа Освітньо-професійна програма «Готельно-ресторанна справа»	Рік підготовки: <i>Денна – 3</i> <i>Заочна – 3</i> Семестр: <i>Денна – 3</i> <i>Заочна – 6,7</i>
Кількість змістових модулів – 2	Ступінь вищої освіти – бакалавр	Лекції: <i>Денна – 28 год.</i> <i>Заочна – 8 год.</i> Практичні заняття: <i>Денна – 14 год.</i> <i>Заочна – 4 год.</i>
Загальна кількість годин – 150		Індивідуальна робота: <i>Денна – 3</i> Тренінг, КПЗ: <i>Денна – 6 год.</i> Самостійна робота: <i>Денна – 99 год.</i> <i>Заочна – 138 год.</i>
Тижневих годин – 11, з них аудиторних – 5		Вид підсумкового контролю – залік

2. Мета і завдання дисципліни «Організація курортного господарства»

2.1. Мета вивчення дисципліни

Дисципліна «Організація курортної господарства» спрямована на те, щоб сформувати у майбутніх фахівців індустрії гостинності систему спеціальних знань, з метою усвідомлення студентами місця і ролі курортної справи в національній індустрії туризму, розуміння можливостей використання курортно-рекреаційного потенціалу України для покращення здоров'я населення, застосування лікувальних природних чинників для відновлення самопочуття людини – в особистому житті та професійній діяльності, формування мотивації до здорового способу життя і його пропаганда серед молоді.

2.2. Завдання вивчення дисципліни:

Формування у студентів поняття про організацію курортної справи, як комплексну науку, розкрити етапи її розвитку та охарактеризувати сучасний стан. Ознайомлення студентів з основними показами та протипоказами застосування природних лікувальних ресурсів а також правилами відбору хворих на курорти. Формування у студентів поняття про важливе значення використання природних лікувальних чинників у профілактиці захворювань. Виявлення сучасних проблем функціонування та розвитку санаторно-курортних територій України.

4. Структура залікового кредиту з дисципліни «Організація курортного господарства»

(денна форма навчання)

Назва теми	Кількість годин					
	Лекції	Практичні заняття	Індивідуальна робота	Тренінг, КППЗ	Самостійна робота	Контрольні заходи
<i>Змістовий модуль 1.</i>						
Тема 1. ОРГАНІЗАЦІЯ САНАТОРНО- КУРОРТНОЇ СПРАВИ	4	1	2		12	Поточне опитування
Тема 2. СТВОРЕННЯ ТА РОЗВИТОК КУРОРТІВ	3	2			12	Поточне опитування
Тема 3. ВИКОРИСТАННЯ ПРИРОДНИХ ЛІКУВАЛЬНИХ РЕСУРСІВ	4	2			14	Кейси
Тема 4. КЛІМАТОЛІКУВА ННЯ	3	2			12	Поточне опитування
<i>Змістовий модуль 2.</i>						
Тема 5. БАЛЬНЕО ТА ГІДРОЛІКУВАННЯ	4	1			13	Поточне опитування

Тема 6. УПРАВЛІННЯ САНАТОРНО- КУРОРТНИМИ ТЕРИТОРІЯМИ	3	2	1	10	12	Поточне опитування
Тема 7. СТРАТЕГІЧНЕ УПРАВЛІННЯ В ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ	4	2			12	Поточне опитування
Тема 8. ДІАГНОСТИКА ВНУТРІШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА ОРГАНІЗАЦІЇ КУРОРТНОГО ГОСПОДАРСТВА	3	2			12	Поточне опитування , тести
Разом	28	14	4	10	99	

(заочна форма навчання)

Назва теми	Кількість годин		
	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
<i>Змістовий модуль 1.</i>			
Тема 1. ОРГАНІЗАЦІЯ САНАТОРНО- КУРОРТНОЇ СПРАВИ	1	1	17
Тема 2. СТВОРЕННЯ ТА РОЗВИТОК КУРОРТІВ			17
Тема 3. ВИКОРИСТАННЯ ПРИРОДНИХ ЛІКУВАЛЬНИХ РЕСУРСІВ			17
Тема 4. КЛІМАТОЛІКУВАННЯ	1	1	17
Тема 5. БАЛЬНЕО ТА ГІДРОЛІКУВАННЯ			17
<i>Змістовий модуль 2.</i>			
Тема 6. УПРАВЛІННЯ САНАТОРНО- КУРОРТНИМИ ТЕРИТОРІЯМИ	1	1	19
Тема 7. СТРАТЕГІЧНЕ УПРАВЛІННЯ В ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ	1		17
Тема 8. ДІАГНОСТИКА ВНУТРІШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА ОРГАНІЗАЦІЇ КУРОРТНОГО ГОСПОДАРСТВА	1		17
Разом	8	4	138

5. Тематика практичних завдань

Практичне заняття 1

Тема: ОРГАНІЗАЦІЯ САНАТОРНО-КУРОРТНОЇ СПРАВИ

Мета: Вивчити та зрозуміти основні категорії і складові:

Питання для обговорення:

1. Визначення термінів
2. Законодавство про курорти, його завдання та принципи державної політики у сфері курортної справи
3. Види курортів
4. Медичний профіль (спеціалізація) курортів
5. Природні лікувальні ресурси.

Практичне заняття 2

Тема: СТВОРЕННЯ ТА РОЗВИТОК КУРОРТІВ

Мета: ознайомитися та засвоїти:

Питання для обговорення

1. Підстави для створення курорту та клопотаннями про оголошення природних територій курортними
2. Забудова курортів та надання земельних ділянок для створення або розширення курорту
3. Розвиток курортів

Практичне заняття 3

Тема: ВИКОРИСТАННЯ ПРИРОДНИХ ЛІКУВАЛЬНИХ РЕСУРСІВ

Мета: Вивчити та зрозуміти сутність:

Питання для обговорення

1. Використання природних територій для діяльності курортів
2. Виявлення, облік та надання у користування природних лікувальних ресурсів
3. Розробка родовищ підземних лікувальних мінеральних вод, лікувальних грязей та інших природних лікувальних ресурсів

Практичне заняття 4

Тема: КЛІМАТОЛІКУВАННЯ

Мета: Зрозуміти зміст та сутність:

Питання для обговорення

1. Особливості кліматолікування
2. Кліматичні чинники проведення рекреації
3. Аеротерапія
4. Геліотерапія
5. Таласотерапія
6. Мікротерапія
7. Лікувальні ефекти типів клімату

Практичне заняття 5

Тема: БАЛЬНЕО ТА ГІДРОЛІКУВАННЯ

Мета: Вивчити та зрозуміти сутність:

Питання для обговорення:

1. Загальна характеристика мінеральних вод України.
2. Лікувальні фактори мінеральних вод
  - 2.1. Хімічний фактор
  - 2.2. Температурний фактор
  - 2.3. Механічний фактор.
3. Класифікація мінеральних вод
  - 3.1. Вуглекислі мінеральні води
  - 3.2. Сульфідні мінеральні води
  - 3.3. Залізисті і миш'яковисті мінеральні води
  - 3.4. Кремнієві мінеральні води
  - 3.5. Бромні, йодо-бромні та йодні мінеральні води
  - 3.6. Радіоактивні (радонові) води
  - 3.7. Мінеральні води з підвищеним вмістом органічних речовин
  - 3.8. Борні мінеральні води
  - 3.10. Група вуглекислих гідрокарбонатних натрієвих вод
  - 3.11. Вуглекислі хлоридно-гідрокарбонатні води.
  - 3.12. Група вуглекислих маломінералізованих гідрокарбонатних кальцієвих та магнієво-кальцієвих мінеральних вод.

Практичне заняття 6

Тема: УПРАВЛІННЯ САНАТОРНО-КУРОРТНИМИ ТЕРИТОРІЯМИ

Мета: Вивчити зміст:

Питання для обговорення:

1. Організації лікування та обслуговування на курортах. Санаторно-курортні заклади.
2. Економічні заходи забезпечення організації та функціонування курортів. Економічне обґрунтування розвитку курорту, економічна оцінка його природних лікувальних ресурсів та фінансове забезпечення.
3. Приватизація санаторно-курортних закладів. Мета санітарної охорони курортів та поняття округу санітарної охорони.
4. Порядок встановлення меж та режиму округів і зон санітарної (гірничо-санітарної) охорони курортів.
5. Зони округу санітарної охорони. Моніторинг природних територій курортів.
6. Державний кадастр природних територій курортів і природних лікувальних ресурсів України.
7. Органи, що здійснюють управління у сфері діяльності курортів та їх повноваження. Відповідальність за порушення законодавства про курорти. Участь України у міжнародному співробітництві.
8. Порядок забезпечення санаторно-курортними путівками окремих категорій осіб і членів їх сімей. Охорона громадського порядку в санаторно-курортних та інших зонах відпочинку громадян.

Практичне заняття 7

Тема: СТРАТЕГІЧНЕ УПРАВЛІННЯ В ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ

Мета: Вивчити та зрозуміти:

Питання для обговорення

1. Концептуальні підходи до управління організацією.
2. Переваги стратегічного підходу до управління.
3. Складові системи стратегічного управління.
4. Діагностика зовнішнього середовища непрямого впливу.
5. Діагностика зовнішнього середовища безпосереднього впливу.
6. Оцінювання впливу споживачів, партнерів та постачальників організації.
7. Діагностування виробничо-господарської діяльності організації.
8. Стратегічний потенціал: сутність, структура, оцінка.

Практичне заняття 8

Тема: ДІАГНОСТИКА ВНУТРІШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА ОРГАНІЗАЦІЇ КУРОРТНОГО ГОСПОДАРСТВА

Мета: Вивчити та зрозуміти:

Питання для обговорення:

1. Діагностування виробничо-господарської діяльності організації.
2. Стратегічний потенціал: сутність, структура, оцінка.
3. Теоретико-методичні основи стратегічного аналізу.
4. SWOT – аналіз.
5. Стратегічний баланс потенціалу підприємства.

6. Самостійна робота студентів

Назва теми	Питання для самостійного опрацювання	Кількість годин
Курорти – провідний сегмент туристського ринку	1. Історія розвитку курортної справи. 2. Курорти України. 3. Визначення класифікації курортів.	8
Клімат та кліматотерапія	1. Географічне положення курортів та клімат курортів. Кліматичні курорти та кліматичне лікування. 2. Характеристика медичного оцінювання погоди та клімату. 3. Кліматичні споруди. Санаторно-технічне обладнання курортних споруд.	9
Методи кліматолікування. Медична кліматологія.	1. Визначення аеротерапії, геліотерапії, таласотерапії, спелеотерапії. 2. Методи кліматолікування . 3. Фізичні та фізіологічні основи дизиметрії і дозування кліматолікувальних процедур – їх характеристика. 4. Використання клімату з лікувальною метою. Аналіз впливу клімату на організм, адаптація, акліматизація. 5. Кліматичні курорти. 6. Загартовування, види загартовування – вплив клімату на організм людини.	9

Лікування водою. Лікування паром.	1. Питна вода, питної прісної води. 2. Особливості лікувального впливу на організм прісної води. 3. Водні ресурси України і їхнє цільове використання в санаторно-курортній справі. 4. Водні процедури, напрямки водо-лікувальних процедур. 5. Вплив водолікувальних процедур на організм. 6. Історія лазень і саун. 7. Лікування паром. 8. Використання різних бань.	9
Плоди та мінеральні водойми. Лікування глиною.	1. Характеристика хімічного змісту пелоїдів та мінеральних водойм. 2. Визначення механізму дії грязьових процедур на організм. 3. Характеристика використання пелоїдів, глини та інших субстанцій з метою лікування.	9
Фітотерапія. Апітерапія.	1. Використання рослин, їх властивості. 2. Самолікування. 3. Вживання алкоголю та лікування. 4. Мед та його використання при хворобах.	9
Лікувальна фізкультура, масаж.	1. Використання ЛФК на курортах. 2. Використання масажу у санаторно-курортних умовах.	9
Організація санаторно-курортного лікування.	1. Санаторно-курортне годування. 2. Санаторно-курортне лікування. 3. Дієти у санаторно-курортному лікуванні.	9
Разом		71

7. Тренінг, комплексне практичне індивідуальне завдання

КПЗ з дисципліни «Організація курортного господарства»

Комплексне практичне індивідуальне завдання з дисципліни «*Організація курортного господарства*» виконується самостійно кожним студентом, охоплюючи всі основні теми даної дисципліни. Метою виконання КПЗ є оволодіння навичками застосування знань з дисципліни і формування вмій самостійного дослідження окремих аспектів управлінської діяльності. КПЗ виконується у відповідності із встановленими вимогами і є одним із обов'язкових складових модулів залікового кредиту.

Завдання до виконання КПЗ:

Проаналізуйте систему управління та організації *конкретного курортного господарства*, а саме:

1. Опишіть загальну характеристику курортного підприємства як об'єкту дослідження. (1-2ст.)
2. Проаналізуйте до якого виду курорту належить досліджуваний вами об'єкт та які природні лікувальні ресурси використовує? (1-2сторінки)
3. Проведіть діагностику зовнішнього і внутрішнього середовища та його чинників та визначіть основних конкурентів.(3-4ст.)
4. На цій основі запропонуйте шляхи вдосконалення системи управління досліджуваної курортної організації.(2-3 сторінки)

Структура:

1. Титульний аркуш.
2. План.
3. Основний текст по 4-х питаннях.
4. Висновки.
5. Перелік використаних джерел.

8. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

У процесі вивчення дисципліни «*Організація курортного господарства*» використовуються наступні засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

- поточне опитування;
- тестування;
- модульне тестування та опитування;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- ректорська контрольна робота;
- оцінювання результатів КППЗ;

9. Критерії, форми поточного та підсумкового контролю

Оцінювання

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «*Організація курортного господарства*» визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2	Заліковий модуль 3 (КППЗ)
30 %	40 %	30 %
1. Опитування (тестування) під час заняття (Тема 1-4 по 10 балів) = 40 балів 2. Письмова робота = 60 балів.	1. Опитування (тестування) під час занять (Тема 5-8 по 10балів) =40 балів 2. Письмова робота = 60 балів.	1. Участь у тренінгу = 30 балів. 2. Підготовка та захист КППЗ – макс. 70 балів

Шкала оцінювання:

За шкалою університету або ЗУНУ	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90–100	відмінно	A (відмінно)
85–89	добре	B (дуже добре)
75–84		C (добре)
65–74	задовільно	D (задовільно)
60–64		E (достатньо)
35–59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1–34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

10. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

№ п/п	Найменування	Номер теми
1	Ноутбук	1-8
2	Мультимедійний проектор	1-8
3	Система дистанційного навчання ЗУНУ <i>moodle.wunu.edu.ua</i>	1-8
4	Пакет прикладних програм базових інформаційних технологій: <i>MS Office</i>	1-8

5	Телекомунікаційне програмне забезпечення (<i>Internet Explorer, Opera, Google Chrome. Firefox</i>)	1-8
---	--	-----

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Заваріка Г.М. Курортна справа: Навчальний посібник [Текст] /Г.М. Заваріка / К.: Центр учбової літератури, 2019. – 264 с.
2. Клапчук В.М. Курортна справа: організація, територіальне планування, система управління [Текст] / В.М. Клапчук, Л.В. Ковальська / Навч. – метод. посібн. - Івано - Франківськ: Фоліант,2019.-400с.
3. Курортні ресурси України [Текст] / Під ред. М.В.Лободи. – К.: ЗАТ "Укрпроф-оздоровниця", "ТАМЕД", 2020. – 344 с.
4. Кушнірук Ю.С. Рекреація та курортологія: навчальний посібник [Текст] / Ю.С. Кушнірук / Рівне: НУВГП, 2019. – 146 с.
5. Кушнірук Ю.С. Рекреалогія: Навчальний посібник. – Рівне: НУВГП, 2019. – 148 с.
6. Фоменко Н.В. Рекреаційні ресурси та курортологія. Навчальний посібник [Текст] / Н.В. Фоменко / К.: Центр навчальної літератури, 2020. – 312 с.

Допоміжна

1. Закон України „Про курорти" від 5.10.2000 р., № 2026-III [Текст] //
2. Відомості Верховної Ради України. – 2000. – № 50.
3. Курорти України. Минуле та сучасність. Санаторно – курортні заклади ЗАТ «Укрпрооздоровниця» [Текст] – К.: ТЕМАД, 2021 р. – 125 с.
4. . Ekologie: Praha. Publishing House «Education and Science» s.r.o S. 63- 67.
5. Кушнірук Ю. С. Позитивні природні чинники при визначенні медико-екологічного ризику [Текст] / Ю. С. Кушнірук // Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету ім. М. Коцюбинського. Серія “Географія”. – Вінниця: ВДПУ. – 2019. – № 12. С. 81-87.
6. Кушнірук Ю. С. Особенности использования рекреационных ресурсов Северо-Западного социально-экономического района Украины [Текст] / Ю.С. Кушнірук // Materiály XI mezinárodní vědecko - praktická konference «Moderní vymoženosti vědy – 2020». – 27 ledna - 05 února 2015 roku. Díl 13. Zemědělství. Zeměpis a geologie. Ekologie: Praha. Publishing House «Education and Science» – 2015. s.r.o S. 30-32.
7. Кушнірук Ю. С. Актуальні аспекти використання рекреаційних ресурсів на Рівненщині [Текст] /Ю.С. Кушнірук // Вісник Національного університету водного господарства та природокористування. Технічні науки. Сільськогосподарські науки. Рівне: НУВГП. – 2019. – № 4 (48). – С. 60-66.

Інформаційні ресурси

1. Законодавство України / [Електронний ресурс]. – Закон України „Про курорти". – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2026-14>
2. Державний комітет статистики України / [Електронний ресурс]. – режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
3. Наукова бібліотека НУВГП (м. Рівне, вул. Олекси Новака, 75) / [Електронний ресурс]. – Інформаційні ресурси у цифровому репозиторії:

<http://ep3.nuwm.edu.ua/id/eprint/2512>; <http://ep3.nuwm.edu.ua/id/eprint/1744>